

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Brza procjena BDP-a u drugome polugodištu 2023. godine i inflacije u kratkome roku

Procjenjuje se snažniji ekonomski rast u drugome polugodištu, i nastavak slabljenja inflacijskih pritisaka i u prvome tromjesečju 2024. godine

Sarajevo, 15. 12. 2023. godine

Brza procjena BDP-a u drugome polugodištu 2023. godine i inflacije u kratkome roku

Procjenjuje se snažniji ekonomski rast u drugome polugodištu, i nastavak slabljenja inflacijskih pritisaka i u prvome tromjesečju 2024. godine

Ključne poruke

- 1. Očekivanja u pogledu ekonomske aktivnosti nisu se značajno promijenila od rujanskoga kruga brzih procjena BDP-a. Godišnja stopa rasta realnoga BDP-a za treće tromjesečje korigirana je naviše za 0,6 postotnih poena na 1,5 %, djelomično zbog korekcije službenih povijesnih podataka.*
- 2. Naša preliminarna procjena jačine ekonomske aktivnosti u posljednjem tromjesečju iznosi 1,4 % na godišnjoj razini.*
- 3. Prema srednjoročnoj projekciji makroekonomskoga modela u BiH iz studenoga, očekivani rast realnoga BDP-a u 2023. godini iznosi 1,6 %, što je veoma usklađeno sa sadašnjim rezultatima modela za brze procjene trenutne ekonomske aktivnosti.*
- 4. Očekujemo kako će godišnja inflacija značajno usporiti do kraja godine. Procjenjujemo da bi ukupna inflacija mogla iznositi 2,1 %, a temeljna inflacija 4,6 % u posljednjem tromjesečju 2023. godine.*
- 5. Preliminarna procjena ukupne inflacije za prvo tromjesečje 2024. godine iznosi 2,0 %, a temeljne inflacije 4,4 %.*
- 6. Nešto niža trenutno procijenjena stopa ukupne inflacije za 2023. godinu (6,1 %), u odnosu na objavljene sa jesenjim krugom srednjoročnih makroekonomskih projekcija (6,3 %), u znatnoj je mjeri posljedica nastavka trenda neočekivano brzoga usporavanja inflacije u odnosu na prethodne mjesece.*

Na temelju dostupnih službenih statističkih podataka, i informacija sa međunarodnih tržišta objavljenih do 8. 12. 2023. godine, Centralna banka Bosne i Hercegovine (CBBiH) procjenjuje godišnji rast realne ekonomske aktivnosti u trećemu tromjesečju 2023. godine na 1,5 %. Korekcija realne stope rasta BDP-a, za 0,6 postotnih poena naviše, u odnosu na preliminarnu iz prethodnoga kruga brzih procjena, u znatnoj je mjeri prouzročena revidiranjem službenih podataka za prvo tromjesečje. Stopa rasta realnoga BDP-a za prvo tromjesečje revidirana je na više, sa 1,1 % na 1,7 %, sa objavom službenih podataka za drugo tromjesečje (u rujnu 2023. godine; vidjeti Tablicu 1).

Pad aktivnosti u prerađivačkom sektoru djelomično je kompenziran rastom aktivnosti u uslužnome sektoru od trećega tromjesečja tekuće godine, na što ukazuju podaci visoke frekvencije na temelju kojih radimo brze procjene ekonomske aktivnosti. Trend pada industrijske proizvodnje i izvoza na godišnjoj razini nastavljen je i u listopadu. Aktivnosti u oblasti turizma bile su posebice izražene u trećemu tromjesečju, kad je broj noćenja stranih turista zabilježio rast od 22 % na godišnjoj razini, a u listopadu 24,7 %. Posljedično, naša preliminarna procjena je kako bi rast realnoga BDP-a mogao iznositi do 1,4 % na godišnjoj razini u zadnjemu tromjesečju tekuće godine.

Tablica 1: Godišnja promjena realnoga BDP-a u BiH

		Rujanski krug brzih procjena	Prosinački krug brzih procjena
Službeni podatak u trenutku pripreme izvješća	Q1 2022	5,9%	5,7%
	Q2 2022	5,8%	5,6%
	Q3 2022	2,6%	2,9%
	Q4 2022	1,7%	2,5%
	Q1 2023	1,1%	1,7%
	Q2 2023	n/a	1,2%
		Središnja procjena iz rujna	Središnja procjena iz prosinca
Brze procjene CBBiH	Q2 2023	0,8%	
	Q3 2023	0,9%	1,5%
	Q4 2023*		1,4%

Izvor: BHAS, procjene CBBiH. * Prva preliminarna procjena.

Trenutno procjenjujemo kako će ukupna inflacija iznositi 2,1 % u zadnjemu tromjesečju 2023. godine, a temeljna inflacija 4,6 %. Inflacija u BiH je, trenutno, primarno pod utjecajem promjena

u razini temeljne inflacije, iz koje se isključuju cijene hrane, alkoholnih pića i duhana, te energenata.

U listopadu, službena inflacija iznosila je 2,1 %, što predstavlja neočekivano brzo usporavanje u odnosu na prethodne mjesece. Promatrano po entitetima, prosječan rast cijena značajno je različit. Prema podacima entitetskih agencija za statistiku za listopad, u Republici Srpskoj zabilježena je godišnja inflacija od 3,8 %, dok je u Federaciji BiH zabilježeno stagniranje cijena od 0,1 %, prema čemu je ova stopa inflacije daleko najniža u okruženju. Unatoč visokoj osnovici iz prethodne godine, ključni razlog za pad cijena u Federaciji BiH dolazi od pododjeljka režijskih troškova, gdje su cijene električne energije, plina i drugih energenata, prema službenim podacima, zabilježile pad od 14,5 % na godišnjoj razini. Istodobno, ovaj pododjeljak zabilježio je rast cijena od 4,5 % u Republici Srpskoj.

Naša ranija očekivanja nisu ukazivala na ovako brzo usporavanje inflacije. Prosječne cijene nisu zabilježile sličan pad u međunarodnome okruženju. U listopadu je godišnja stopa inflacije u eurozoni, mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena (HICP), smanjena i iznosila je 2,9 %.

Tablica 2: Godišnja inflacija u BiH, za razdoblje

		Ukupna inflacija	Temeljna inflacija	
Službeni podatak / CBBiH procjena temeljne inflacije na temelju službenih povijesnih podataka	Q1 2022	8,4%	2,4%	
	Q2 2022	14,5%	4,1%	
	Q3 2022	16,9%	5,7%	
	Q4 2022	16,1%	6,0%	
	Q1 2023	12,4%	6,1%	
	Q2 2023	6,4%	6,9%	
	Q3 2023	4,3%	6,1%	
	siječanj-listopad 2023. godine	7,0%	6,2%	
	Brze procjene CBBiH	Q3 2023	4,0%	6,0%
		rujan 2023. godine	Q4 2023	3,5%
Drugo polugodište 2023. godine 2023. godina			3,7%	5,8%
prosinac 2023. godine		2023. godina	6,4%	6,1%
		Q4 2023	2,1%	4,6%
		Q1 2024*	2,0%	4,4%
Drugo polugodište 2023. godine 2023. godina		3,2%	5,3%	
		6,1%	5,9%	

Izvor: BHAS, procjene CBBiH. * Prva preliminarna procjena.